

Jakt på havets

EN DAGS FISKANDE ute vid Seglskallen utanför Myrffjord betalade sig. Thomas Bergqvist och Jörgen Eklund kunde posera med två hälleflundror. Thomas vägde 16,5 kilo medan Jörgens vägde 6 kilo.

giganter

Ovanför fjället cirklar tre örnar. Nere i fjorden är tre vita båtar på väg ut. Jakten på den riktigt stora hälleflundran bedrivs med målmedveten ihärdighet.

– Har man en gång fått uppleva ”hällesnärten”, så är man fast, säger Thomas Bergqvist.

Text och foto:
JOAKIM NORDLUND

Vi färdas efter vägen från Alta i Nordnorge och blicken färdas över steniga fjäll som bara blir kalare och kalare ju längre norrut vi når. När den sista fjällbjörken gett upp kampen återstår bara hav, himmel och berg. Snart väntar en veckas havsfiske och boende på nybyggda Myrffjord fiskecamp som vi tillsammans har fått äran att inviga.

NÄR VI NÄRMAR OSS HAVÖYSUND börjar jag så smått fundera om vi inte färdas på norra Europas mest exklusiva väg. Ur bergen som kantar vägen ser man tydligt skikten i stenen som vittnar om att det är här som det kända Altaskiffret hämtas. När vägen sprängdes in i berget blev det helt sonika en hel del material över och sedan utnyttjades det normalt så exklusiva skiffret som fyllnadsmassa. Denna väg ska ta mig och min fiskarkompis Urban Karlsson mot ett lika exklusivt fiske. En vecka tillsammans med ett gäng riktiga havsfiskeentusiaster och en plats där sportfisket än så länge befinner sig i sin linda.

Dagen innan har Thomas Bergqvist och hans kamrater från Edsbyn anlänt. Med sig har de hälleflundraentusiasten och Luleåbon Sven-Olov Larsson.

– Vi brukar åka till Saltströmmen, men under hela vintern har jag och Sven-Olov pratat med varandra. Vi har studerat sjökort och funderat och till sist föll valet på Myrffjord, säger Thomas Bergqvist.

INTRESSET FÖR NORDNORGE som sportfiskedestination växer successivt och allt fler upptäcker den svårflirtade och mytomspunna hälleflundran som kan bli mer än 300 kilo tung. Under mina fyra år i Nordnorge träffade jag på

otaliga fiskare och kom samtalet in på hälleflundra, eller kveita som den kallas där, så hade i stort sett alla någon fängslande och intressant berättelse att dela med sig av.

Som matfisk är den näst intill oslagbar. Och som sportfisk är den minst lika bra. Sven-Olov Larsson har fiskat i hela sitt liv och han har besökt Mauritius, Thailand och Madagaskar. Nu är det Nordnorge som gäller – för hela slanten.

– Ja, det är det faktiskt. Vi har ett helt otroligt fiske runt knuten. Vill jag till Saltströmmen, så tar det bara sex timmar med bil från Luleå och vill jag hit upp tar det ytterligare några timmar. Men det häftiga är att jag inte behöver åka över halva jordklotet för att hitta fisket, säger han.

Det är många saker som Sven-Olov Larsson gillar:

– Visst var det fint i Mauritius, men åker man ut där, så sitter man under nåt parasoll längst bak i båten, dricker paraplydrinkar och har det hur gott som helst. Och när det sen huggar gör gastarna mothugg och sedan sätter man sig i stolen och så räcker de över spöt, säger han. Där vi nu befinner oss handlar det om ett helt annat fiske.

– Här är det *verkligen* fiske. Utifrån sjökortet och snack med lokalbefolkningen tar man sig dit, sedan är allt upp till dig om du ska få nåt. Det här är fiske, det andra är bara fight, säger han med eftertryck och fortsätter:

– Visst är det häftigt, men det är inte alls samma utmaning. Här är det ▶

TOPPMODERNA Myrffjords fiskecamp ligger avskilt en knapp mil utanför Havöysund.

JÖRGEN EKLUND HÄMTAR UPP ännu en praktfull lektorsk ur det fiskrika havet runt Havöysund.

►► upp till bevis. Får du något är det mer din egen förtjänst. Det tilltalar mig mycket mer.

DET VAR OCKSÅ SAMTAL MED gamla fiskare och lokalbefolkning som förde dem ut till Seglskallen, som är en plåt som ligger precis utanför Myrfjord. Under den första rejåla fiskedagen var det därför ett måste att fiska av det området.

Torbjörn Lindh, en hängiven havsfiskare från Edsbyn, drog den första hälleflundran. Det var en liten krabat på cirka tre kilo och den fick givetvis återvända till havet. Det visade sig att det var de små gynnarnas dag denna majsöndag men Thomas Bergqvist fick ändå känna av en pulsökning.

När den högg sög det bara fast – sedan började den långa kampen om kommandot

– Vi fick en fin drift och jag släpade stingsilden vid botten när den högg. Det bara sög fast och jag trodde först att det var bottennapp, säger han.

EFTER NÅGRA SEKUNDER kom den, hällesnärten. Sven-Olov Larsson, som grepat huggkroken, beskrev hur det ryckte häftigt i Thomas spö, två-tre gånger och sedan började kampen om vem som skulle ha kommandot.

– När jag fick lös den och jag fick den där snärten, så förstod jag att det var en hälle som gått på. Fasen, det är

en häftig upplevelse. Det är ju det man längtat efter under hela den tid som man kollat in sjökort och planerat, säger Thomas Bergqvist.

Sedan följde en tio minuter lång kamp.

– Den kom mot båten för att vända och rusa och då var det bara att låta den göra det. I det läget finns ju ingen anledning att stressa utan man får i stället försöka få den trött. Den stack väl 20-30 meter och sedan var det bara att börja jobba igen, säger han.

Till sist kunde Sven-Olov Larsson ►

SVEN-OLOV LARSSONS hemmagjorda snara som han återutsätter hälleflundran med.

DET SKA SÄGAS ATT Urban Karlsson inte var fullt lika kaxig när havskatten skulle dräpas.

11 heta tips

FÖR ETT LYCKAT FISKE MED HÄLLEFLUNDRAN

1. SPÖT

Av förstaeliga skäl måste man ha ett rejält spö; 30-50-pounds spön (som klarar betesvikter upp till 2-3 kilo). En del företrar lintrissa eftersom det underlättar invevningen.

2. BÅTEN (I STORHAVET)

Du kan åka upp med en liten båt om det är bra väder, men en sjumetersbåt kan vara liten om det är dåligt väder. Med sitt v-formade skrov fungerade Tomas Bergqvists Ryds 568a ypperligt.

3. HUGGKROK ELLER SNARA?

Det beror på om du ska återutsätta den eller ta den. Är det en mindre som du tänker släppa funkar det med en rejäl laxhåv. Om du utrustar dig med en snara kan du ta den i stjärten och sedan släppa den efter att du vägt och fotograferat.

4. FISKETEKNIKEN

Beror på vad man fiskar med. Det vanligaste är jigg och betesfisk och då fiskar

från botten och en bit upp. Tänk på att under fighten får du aldrig slacka på linan. Du kan ju även fiska den i frivatten.

5. SÖK DJUPKANTERNA

Det här är en plattfisk och därför trivs den på sandbottnar. Men även strömsatta sund och grynnor är intressanta ställen. I fiske-media talas det ofta om strömsatta sund men vi tror även på grynnor och djupkanter. Grynnor nära djupkanter är speciellt hett på våren.

6. NÄR PÅ DYGNET SKA MAN FISKA

Två gånger om dygnet växlar vattnet? Man söker ofta de kraftigaste strömmarna. När vattnet kommer in för det med sig mat och när småfisken kommer, kommer också den större fisken.

7. NÄR PÅ ÅRET ÄR DET BÄSTA FISKET?

Det kommer igång i mitten eller slutet av april och pågår till oktober. Hälleflundran har lekt färdigt i april (leker från december till april).

8. TEKNIKEN HJÄLPER DIG

Ekolod, sjökarta och plotter. Om du åker med enbart ett ekolod har du ändå inte en aning om var du är. Utan de här hjälpmedlen är detsamma som att fiska i blindo.

9. TÅLAMOD

När det inte nappar får man inte ge upp. Har man bestämt sig för att fiska hälleflundra får man vara beredd att gå tom i tio timmar i väntan på det stora hugget.

10. PLANERING

Det handlar om att välja ett resmål där fisken finns. Vi har kollat hur botten ser ut på de ställen som varit intressant. Vi planerar resan efter sjökortet.

11. HA RESPEKT FÖR VÄDRET

Du måste ha respekt för vädret. Chans aldrig om du är osäker. Tidvatten i kombination med vind kan skapa brytningar som bildar enorma vågor. Lyssna på lokalbefolkningen.

UTRUSTNING

Riktat du ditt fiske efter stor hälleflundra bör du ha rätt grejor till det:

SPÖ

Satsa på ett lite dyrare kvalitetsspö, för det finns inget värre än ett spöbrott när du har ditt livs fångst på kroken. Ett bra spö kan du hitta från cirka 1 000 kronor.

LINA

Flätlina – allt annat är ointressant. Understig inte 0,32 mm om du siktar in dig på hälleflundra.

RULLE

Utväxlingen är en smaksak. Utväxlingen har inget att göra med drillningen av fisken. Det viktiga är att ha en bra rulle och en bra broms mycket viktig.

BETEN

Stingsilda och svenskepilk är två klassiker och de funkar faktiskt på hälleflundran också. Men du har en mängd olika valmöjligheter och där finns shadjigger och jigghuvud (giant baithead för betesfisk) för att nämna ytterligare två.

PLÖTSLIGT, när man kommit över fjällkanten, så möts man av en fantastisk vy. Myrfjord fiskecamp ligger på en lugn och vacker plats.

EKOLOD, SJÖKARTA OCH PLOTTER är till stor hjälp i jakten på hälleflundra.

▶ sätta den kraftiga huggkroken i fisken. Vågen visade på 16,5 kilo, så även om det inte var den största hälleflundra som fångats, innebar det en hejdlöst rolig kamp.

SAMTLIGA FISKARE SKULLE FÅ ÄRAN att dra upp en hälleflundra den dagen och gladdast av alla fiskare var Jörgen Eklund. Han var den minst rutinerade och när han fick sin 6-kilos hälleflundra var den här söndagen i maj fullbordad. Då hade nämligen samtliga fått äran att dra varsin "hälle".

Sven-Olov Larsson hade fått ett recept på hälleflundra av sin vän Märten "Målle" Nordmark och till denna väldoftande anrättning fortsatte snacket om fisken med stort H.

– Man ska ha klart för sig att en sexton kilos hälle är så mycket kraftfullare än en lax med samma vikt. Det

är ju nästan bara muskler i hela kroppen och sedan har den en kroppsform så att bara dra den genom vattnet är som att dra en dörr efter sig. När den sedan skjuter fart är det med gigantiska krafter. Detta gör att det verkligen blir en kamp om du får på en större och då kräver det sin man att orka drilla den, säger Sven-Olov Larsson som blivit ordentligt hällefrälst de senaste åren.

HÄLSINGEGÄNGET HAR REDAN bokat in en ny resa till Myrfjord, eftersom drömmen om den riktigt stora hälleflundran bara växt efter en vecka i Havöysund.

– Jag har fiskat i Saltströmmen när man fått hugg och där man inte haft en chans att bromsa upp fisken som till sist bara stuckit med grejorna. Det är klart att det har fått en att tänka

på vad det är för slags fisk som betar sig så, säger Tord Johansson.

Svaret stavas med all säkerhet hälleflundra. En mytomspunnen jätte som allt fler svenskar börjar få upp ögonen för. ◆

Recept

MÄLLES HÄLLEFLUNDRA

INGREDIENSER (4 pers):

- File från hälleflundra 1,5 kilo
- 3-5 dl vispgrädd
- 200 gram pesto
- 150 gram Prosciuttoskinka (italiensk lufttorkad skinka)
- Salt
- Vitpeppar

GÖR SÅ HÄR:

1. Skär upp fisken i lämpliga portionsbitar och i mån av tid kan man salta på den och låta den ligga så att fiskköttet hinner dra åt sig lite salt.
2. Smöra ugnformen lite.
3. Sätt ett lager pesto ovanpå varje bit.
4. Linda in dem i skinkan.
5. Lägg fiskbitarna på plåten och håll över vispgrädden.
6. In med formen i ugnen på 225 grader där den beroende på storlek får ugnsstekas. Cirka 15-20 minuter räcker.

ATT SERVERA TILL:

- Fullkornsbulgur
- Tsatziki och tomatsallad
- Vitt vin som passar till fisk

VAD PASSAR BÄTTRE än att få avrunda en dag på havet med en delikat middag, tillagad av hälleflundra som man fiskat själv.

